

30.10.2018

Asia/4

§ 227

Vuoden 2018 talousarvion kolmas toteutumisennuste

HEL 2018-005610 T 02 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi vuoden 2018 talousarvion kolmannen toteutumisennusteen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Väliraportti 5.10 Kasko Syrjäytymisen ehkäisemisen erillismääräraha

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslian talousarvion toteutumisennusteista antaman ohjeen mukaan hallintokunnat tekevät vuonna 2018 neljä talousarvion toteutumisennustetta, joista tämä on kolmas.

Kanslian ohjeiden mukaan toteutumisennusteet on annettava tiedoksi lautakunnalle. Lautakunnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteutumassa.

Ennusteen yhteydessä raportoidaan myös kaupunkistrategian toteutumisesta.

Kolmanteen ennusteeseen on sisällytetty uutena kohtana kaupunginhallituksen myöntämän 5 miljoonan euron erillismäärärahan käytön raportointi. Määräraha myönnettiin nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen ja alueiden välisen eriytymisen torjumiseen. Määrärahasta 2 miljoonaa

euroa kohdennettiin kasvatukseen ja koulutuksen toimialan käytettäväksi. Väkiraportti tämän määrärahan käytöstä on ennusteen liitteenä.

Käyttötalouden tulot ja menot

Tuloja arvioidaan kertyvän noin 5,4 miljoonaa euroa eli 9,7 % enemmän kuin talousarviossa. Lisätulot kertyvät kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, jota ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa sekä kasvaneista varhaiskasvatuksen maksuista.

Menoja ennakoitaan kertyvän 4,9 miljoonaa euroa eli 0,4% yli talousarvion. Menoylitys johtuu kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa.

Vuoden 2018 toteutunut palkankorotus ja kertaerän jaksottaminen vuoden 2018 kuluksi lisäävät kasvatukseen ja koulutuksen toimialan menoja yhteensä noin 8 miljoonalla eurolla. Ennusteen mukaan toimiala pystyy sopeuttamaan nämä lisäkustannukset talousarvioon kokonaisuudessaan.

Investointimenot

Investointimäärärahoista ennustetaan jäävän käyttämättä, myönnetty ylitysoikeus mukaan lukien, 17,0 miljoonaa euroa pääasiassa viivästyneiden tietotekniikkahankkeiden ja -investointien vuoksi. Ict-investoinneissa on syntynyt lisäksi säästöjä johtuen siitä, että hankinnat on pystytty tekemään budjetissa arvioitua edullisemmin.

Ennusteen mukaan tietotekniikkahankintoihin varattuja määrärahoja jää käyttämättä 16,2 miljoonaa euroa ja muihin hankintoihin (tilojen kalustaminen ja varustaminen) varattuja määrärahoja 0,8 miljoonaa euroa. Tietotekniikkahankinnoissa toteutuvien hankintojen arvioidaan tulevan noin miljoona euroa budjetoitua edullisemmiksi. Loppuosa määrärahoista jää käyttämättä hankkeiden ja hankintojen viivästymisestä johtuen.

Tietotekniikkahankintojen viivästykset johtuvat toimitusten viivästymisistä, tietohallinnon henkilöstövajeesta ja hankintojen uudelleenarvioinnista. Toimialan laitetilauksien suuruudesta johtuen toimittajat eivät pysty toimittamaan kaikkia tilattuja laitteita annetussa aikataulussa. Hankintojen valmistelua on viivästyttänyt myös tietohallinnon henkilöstövaje, jota on pystytty asteittain korjaamaan vuoden kuluessa. Merkittäviä hankintakokonaisuuksia, kuten oppimisen kokonaisvaltaiseen tietojärjestelmään liittyviä hankintoja on arvioitu uudelleen. Järjestelmän

kustannustehokkuuden varmistamiseksi järjestelmäarkkitehtuuria on tarkistettu syksyn aikana, minkä jälkeen hankinnat käynnistetään.

Siirtyvät hankinnat jakautuvat tietotekniikan osalta seuraavasti:

- tietojärjestelmähankinnat 3,2 miljoonaa euroa
- IT-laitteet ja verkot ml. digitalisaatio-ohjelmaan liittyvät hankinnat 8,6 miljoonaa euroa
- muut IT-laitteet ja turvajärjestelmät 4,4 miljoonaa euroa

Siirtyvien investointihankkeiden osalta tullaan esittämään käyttämättä jäävän määrärahan ylitysoikeutta vuodelle 2019. Investointimäärärahojen osalta ylitysoikeusesitykset vuodelle 2019 on tehtävä 7.1.2019 mennessä.

Asiakasmäärät

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ennakoidaan olevan lapsia noin 350 eli 0,8 % vähemmän, kun talousarviossa on ennakoitu. Kaupungin omissa päiväkodeissa ennustetaan olevan lapsia noin 345 alle talousarvion. Yksityisen hoidon tuen lapsimäärä ylittää talousarvion 375 lapsella ja kotihoidontuen lapsimäärä alittaa talousarvion 450 lapsella. Ostopalvelupäiväkodeissa olevien lapsien määrän ennakoidaan ylittävän talousarvion noin 70 lapsella. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa lapsimäärän arvioidaan jäävän talousarviosta noin 169 lapsella eli -6,6 %.

Suomenkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 348 (0,9%) oppilaalla. Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärä ylittää talousarvion 27 (0,8%) oppilaalla.

Suomenkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 65 (0,9%) opiskelijalla. Ruotsinkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 42 (3,5%) opiskelijalla.

Stadin ammattiopiston opiskelijavuosimäärän ennustetaan ylittävän talousarvion sekä järjestämisluvan noin 400 opiskelijavuodella. Valtio on myöntänyt Helsingin kaupungin järjestämislupaan harkinnanvaraisena lisäyksenä täksi vuodeksi 1 000 lisäopiskelijavuotta. Syyskuun alussa ennustettu opiskelijavuosimäärä oli talousarvion opiskelijavuosimäärän tasolla. Jatkuvan opiskelijahaun käynnistyttyä opiskelijavuosien määrän odotetaan kuitenkin ylittävän talousarvion. Opiskelijavuosimäärät ovat kasvaneet etenkin oppisopimuskoulutuksessa.

Vapaan sivistystyön opetustuntimäärien ennustetaan pysyvän talousarvion tasolla. Suomenkielisen työväenopiston opiskelijamäärän ennustetaan pysyvän talousarvion tasolla. Ruotsinkielisen työväenopiston opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 300 opiskelijalla.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Englanninkielisen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen paikkamäärän kaksinkertaistaminen aloitetaan syksyllä 2018. Ensimmäisen vieraan kielen opetus kaikille peruskoulun ensimmäisellä luokalla oleville oppilaille aloitetaan syksyllä 2018. Kiinan kielen opiskelua laajennetaan peruskouluissa ja lukioissa. Varhaiskasvatuksen kielirikasteinen kokeilu on jatkunut ja perusopetuksessa on laajennettu kielirikasteista opetusta ja kielikylypytoimintaa.

Maksuton neljän tunnin varhaiskasvatus viisi-vuotiaille alkaa elokuussa 2018.

Avoimen ammattiopiston toiminta on jatkunut samoin kuin osaamiskeskusten toiminta ja ohjaamo-toimintamalli. Monikulttuuriset ohjaajat ovat jatkaneet työtään peruskouluissa.

Myönteisen erityiskohtelun rahoitusta jatketaan suomen- ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa sekä suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa edelleen ja sitä on laajennettu ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen sekä ammatilliseen koulutukseen. Myönteisellä erityiskohtelulla edistetään tasa-arvoisten varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen toteutumista ja ehkäistään segregatiokehitystä.

Nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemisen kaupunkistrategiahanke pureutuu systeemisten, syrjäyttävien mekanismien tunnistamiseen ja korjaamiseen. Työskentely on käynnistetty yhteistyössä toimialojen ja kumppaneiden kanssa. Hankehenkilöstö on rekrytoitu, kevään työpajojen ideoita jatkotyöstetään pilotoitaviksi sekä indikaattorityö on käynnistetty.

Kiusaamisen vastainen ohjelma on käynnistetty. Kiusaamisen nykytilannetta on kartoitettu eri menetelmin ja eri kohderyhmiä kuullen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella. Kartoituksen avulla on saatu keskeisiä teemoja esiin. Kouluilla on suunnitelmat kiusaamis- ja häirintätilanteiden varalta ja lähtökohtaisesti kiusaamiseen puututaan aina. Nykytilan kartoitus toi esiin puuttumisen hankaluuden ja seurannan vaikeuden: vyyhtiin liittyy usein sosiaalinen media, kiusatun haluttomuus puhua aiheesta ja vanhempien tulehtuneet välit toisten vanhempien kanssa tai epäluuloisuus koulun henkilöstön osaamiseen.

Koulutustakuuta toteutetaan edelleen Helsingissä, eli kaikille perusopetuksen päättäville on tarjolla jatkokoulutuspaikka. Perusopetuksen opinto-ohjauksen lisäksi keskeisiä toimia koulutustakuun varmistamiseksi ovat Stadin ammattiopiston Bryggan palvelut ml. avoimet opinnot, nuorten työpajat sekä kaupungin yhteinen Ohjaamo-palvelu. Stadin ammat-

tiopisto tarjoaa Ohjaamon asiakkaille erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen palveluita sekä yksilöllisiä polkuja opiskelun aloittamiseksi.

Toimialalla toteutetaan kasvatuksen ja opetuksen digitalisaatio-ohjelmaa edelleen. Digitalisaatio-ohjelma 2016–2019 toteuttaa uusia varhaiskasvatussuunnitelmia ja opetussuunnitelmia. Sen päätavoitteena on tulevaisuuden hyvä kasvu ja oppiminen, jossa tietoteknologialla on keskeinen merkitys. Digitalisaation tavoitteena on pysyvä pedagogisen toimintakulttuurin, prosessien ja rakenteiden muutos. Muutoksessa hyödynnetään tietotyövälineitä, opetuksen, oppimisen ja toiminnan tietojärjestelmäkokonaisuutta, digitaalisia oppimisympäristöjä ja sähköisiä materiaaleja sekä uutta osaamista. Digitaalinen teknologia liittyy oppijan oppimisprosessiin pedagogisesti mielekkäällä tavalla. Ohjelman lähtökohtina ovat oppimisen laajeneminen luokkahuoneen tai toimitilan ulkopuolelle monimuotoisiin oppimisympäristöihin, oppijan osallistuminen ja osallisuus, yhteisöllisyys sekä tulevaisuuden taitojen oppiminen.

Väliraportti kaupunginhallituksen myöntämästä erillismäärärahasta syrjäytymisen ehkäisyyn ja alueiden välisen eriytymisen torjumiseen

Kaupunginhallitus päätti 19.3.2018 myöntää 5 miljoonan euron erillismäärärahan nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen ja alueiden välisen eriytymisen torjumiseen lautakuntien esitysten pohjalta seuraavasti:

- Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala 2 miljoonaa euroa
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala 1 miljoonaa euroa
- Sosiaali- ja terveystoimiala 2 miljoonaa euroa

Määräraha on kaupunginhallituksen käyttövaroissa.

Kaupunginhallitus päätti samalla, että hankkeen etenemisestä ja tuloksista tulee raportoida lautakuntia ja kaupunginhallitusta säännöllisesti hankkeiden edetessä.

Raportointi on kytketty osaksi talousarvion toteumaennusteita. Kaupunginkanslian ohjeistuksen mukainen väliraportti kasvatuksen ja koulutuksen toimialan osalta on liitteenä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialalla on kaksi sitovaa tavoitetta vuoden 2018 talousarviossa. Molemmille tavoitteille on asetettu viisi mittaria, joista kolmessa tulee saavuttaa tavoitetaso, jotta sitova tavoite toteutuu.

Tavoite 1: Helsingissä joustavat elinikäisen oppimisen polut ottavat huomioon erilaisten oppijoiden tarpeet

Tavoitteen viidestä mittarista neljän ennustetaan saavuttavan tavoitetasoa, millä perusteella tavoitteen arvioidaan toteutuvan.

Tavoite 2: Tehostetaan toimialan yhteistä tilankäyttöä

Tavoitteen viidestä mittarista kolmen ennustetaan saavuttavan tavoitetasoa. Tavoitteen ennustetaan näin ollen toteutuvan, mutta toteutumiseen liittyy epävarmuutta.

Arvio merkittävimmistä toimintaympäristön riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä riskitekijät palvelutuotannossa

Varhaiskasvatuksen palvelujen kysynnän ennustaminen on haastavaa, mikä johtuu kasvavasta väestöstä, työllisyyden parantumisesta sekä 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen vaikutuksista palveluiden kysyntään. Varhaiskasvatuksessa on tapahtunut ennakoitua suurempi muutos kodinhoidon tuesta muihin hoitomuotoihin, mutta kokonaisasiakasmäärät eivät ole kasvaneet täysin ennusteiden mukaisesti.

Ennusteen edellyttämät toimenpiteet

Kolmannen toteutumisenennusteen mukaan toimiala pystyy sopeuttamaan sopimuspalkantarkastuksista aiheutuvat menopaineet kertaerä mukaan lukien, mistä johtuen ennuste ei edellytä lautakunnalta tässä vaiheessa toimenpiteitä.

Ylitystä ennakoidaan syntyvän ainoastaan ulkoisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden menoista. Ylitys on teknistä, koska kaupunki saa menoja vastaavan ulkopuolisen rahoituksen. Ylitysoikeusesitykset on talousarvion noudattamisohjeiden mukaan tehtävä käyttötalouden osalta marraskuun loppuun mennessä. Lautakunnalle valmistellaan marraskuun kokoukseen tarkennettu ennuste ja sen perusteella ylitysoikeusesitys.

Siirtyvien investointihankkeiden osalta ylitysoikeudet vuoden 2019 talousarvioon on tehtävä 7.1.2019. Esitys valmistellaan lautakunnan joulukuun kokoukseen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

30.10.2018

Asia/4

1 Väliraportti 5.10 Kasko Syrjäytymisen ehkäisemisen erillismääräraha

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano